

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 33. szám.

Budapest, augusztus 16.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre – – 12 korona

Félévre – – – 6 korona

Negyedévre – – 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az altiszt szolgálata.

Irta: Preszly Lóránd csendőrfőhadnagy.

A legénységgel szolgálaton kívül való foglalkozás.

Az altisztek egyik legszebb hivatását képezi az, hogy alárendeltjeikkel ne csak a foglalkozási időn belül, hanem azon kívül is szeretettel foglalkozzanak.

A legénységet nem szabad magára hagyni, hanem meg kell becsülni benne a bajtársat és az embert. A mikor csak teheti és ideje azt megengedi, vegye maga mellé az altiszt az alárendeltjeit — s a nélkül, hogy ez a fegyelem rovására menne, — igyekezzék magát azokkal úgy elfoglalni, hogy annak jótékony hatása úgy reá, mint azokra nézve kölcsönös legyen.

Ez az érintkezés azonban feszélyező ne legyen az alárendeltre nézve, ennek úgy magától kell jönnie és inkább úgy kell létrejönnie, hogy az alárendelt keressék az előjáró társaságát és sohasem megfordítva. Szinte nélkülözhetetlenné kell magát tenni az alárendeltre nézve.

Az ilyen szolgálaton kívüli érintkezések nagyban előmozdítják az előjáró és az alárendelt közötti jó viszonyt és ezzel a szolgálat érdekét is.

A laktanya kertjében való foglalkozás, a laktanyán kívül egy jó séta, a szabadban vagy télen a szobában «pipaszó» mellett felolvasások, vagy asztal melletti barátságos elbeszélgetés a jókedvnek, a jó szellemnek bőséges forrásai. Ártatlan tréfa, mókázás jótékony hatással vannak a kedélyre és emelik a munkakedvet. Minden alárendelt lelkére fölemelőleg hat, ha családi viszonyai és életküzdelmek iránt az előjárója érdeklődését tapasztalja. Ez bizalmat szül és őszinte ragaszkodást kelt, de teljesen meg is felel az erre vonatkozó katonai szabályok helyes felfogásának, mert azon haszon mellé, mely az ilyen szolgálaton kívüli foglalkozásból a szolgálatra háramlik, azon erkölcsi nyereség is járul, hogy az előjáró befolyása az alárendelttel szemben lényegesen megnövekedik.

A lovak gondozása.

Az altiszt kötelemei között nem mulaszthatom el fel- említeni a lovascsendőrök hűséges barátjának, a lovaknak köteles gondozását.

A lónak a csendőr szolgálatában nagy segédszerepe van, nemcsak hasznára, de díszére is válik annak.

Az állatvilág e kiváló, okos és szeretetre érdemes képviselőit, e nemes és hálás állatokat, melyek csak hasznukra és gyönyörűségükre vannak, nem ajánlhatom eléggé altisztjeink figyelmébe.

Őseink lóháton szereztek meg — véres ütközetek árán — hazánkat. Ennek a megtartásáért vívott nehéz küzdelmekben a harci eszközök legmegbízhatóbbjának a lovak bizonyultak, melyek minden időben hűséges és alkalmazkodni tudó segítőtársnak, hűséges barátnak mutatkoztak és talán innen is van a magyar népnek az a sajátos tulajdonsága, nemzeti vonása, hogy olyan szeretettel tud viseltetni lova iránt, értékelni tudja e kiváló állat hűségét, okosságát, bátorságát és fáradhatlanságát.

A lelkes, lóatermett, derék és bátor magyar katona — minden idők folyamán — büszke az ő lovára, szeretettel gondozza, ápolja és idomítja azt. Ősi magyar vonás ez, mely öröklődik apáról fiúra.

Testületünknel a lovak kizárólag csak mint szolgálati hátszlovak használtatnak. Ezen célnak megfelelően az avatásukat eszközölő bizottság azok megvételénél a legnagyobb figyelemmel, belátással, szakértelemmel és megfontolással jár el és a lovak idomítása is kiváló szakértelemmel eszközöltetik.

Az örsökre már teljesen idomított lovak adatnak ki, azokkal szemben más kötelesség nincs, mint a vérmérsékletük és természetüknek megfelelő helyes bánásmódban való részesítés, a szeretetteljes gondozás és a csél-tudatos és okszerű továbbnevelés.

A bánásmód legyen jóságos és kiméletesen nyugodt, hogy általa a lovat magunkkal szemben bizalomra és engedelmességre szoktassuk. Az ilyen bánásmód alkalmas lesz arra, hogy a ló leszokjék rossz tulajdonságairól, makacsságáról, ingerlékenységéről és féltelenségeiről. A durva, idegeskedő és türelmetlen bánásmód ezzel szemben vaddá, makranczossá és idegessé teszi, a mi a használhatóságára felette káros hatással van.

A gondozás elsősorban is a lovak tisztántartását teszi kötelességünké. A lovak tisztogatása — ha ápoló eszközli azt — különös felügyeletet igényel az altisztek részéről. Az ápolók rendszerint durvák és lelketlenek a

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

lovakhoz és visszaéléseket gyakran követnek el. A jó ápolás megszépíti a lovat és egyúttal emeli annak értékét, a tisztaság pedig nagy előnnyel van jószágára és egészségére. Az istállóban lehetőleg mindig friss és tiszta levegő legyen, de a hőmérsék egy bizonyos foku is legyen, nehogy a lovak meghűljenek. Az istállók szellőztetése akkor történjék, mikor a lovak nem tartózkodnak benn.

A gondozás a tisztántartáson kívül abban is áll, hogy állandó és folytonos figyelem fordítsassék a lovak rendszeres időben való etetésére, a láb emelésére, a patkolásra, a patuk megvizsgálására, az istállóból való kivezetésére és bevezetésére, az állásban való megfordításra, a nyergelésre, a kantározásra, a zabolásra és a lovak naponkénti általános megvizsgálására.

Legyen minden altisztnek jó szeme, a lovak alapos megvizsgálásában gyakorolják magukat, így lassan-lassan loísmertük fog növekedni.

A ló nevelése csak oda irányuljon, hogy a pótlókerektektől történt kiadás után a lovak idomítottóságában visszaesés ne következzen be, engedelmisségük és használhatóságuk tekintetében csökkenés ne álljon elő, szóval el ne romoljanak.

Az ú. n. „ismételt idomítás”-tól — mint túlkapástól — tartózkodjanak az altisztek.

A lovas legénység a lovaglás ismereteiben ne csak gyakorlatilag, hanem elméletileg is bevezetendő.

A lovakkal való bánásmóddhoz, kezeléshez, idomításhoz, fékezéséhez elméleti tudás, tapasztalat, iskolázottság és reátermettség kell, meg kell azokkal magunkat értetni, birni kell velük és barátunkká kell tenni azokat. Lelkiismeretes munkát csak így végezhetünk azokkal!

Egyéb tudnivalók a szolgálat köréből.

a) Kihallgatások.

Örskihallgatás rendszerint csak akkor tartandó, ha valami különösebb ok (pl. útbaindulás, bevonulás, szabadság vagy áthelyezéseknél, felsőbb rendelkezésre kell valamit az alárendelt vagy alárendeltekkel közölni, szabadságkérés, eltávozási engedélykérés stb.) azt szükségessé teszi.

A laktanya készütségi szolgálat átadása, illetve átvétele naponként az őrsparancsnok előtt történjen az általa legalkalmasabbnak megjelölt időben.

Az örskihallgatás a legmegfelelőbb hely arra, hogy fontos tudnivalók, vagy egyes fegyelmi ügyekre vonatkozó rendelkezések a legénységgel közöltessenek.

Tiszt által tartott kihallgatáshoz az őrsparancsnok vezeti legénységét vagy alárendeltjét. Az altisztnek mindig tudnia kell a kihallgatás okát, illetőleg azt, hogy alárendeltjét miért vezeti kihallgatáshoz. Azért kell tájékoztatni magát jó eleve a kihallgatás tárgyát képező ügyben, nehogy tájékoztatlanságáról győzze meg előljáróságát.

Az elővezetés, — ha más elvénélve nem lett, — mindig diszben történik. Az elővezetendő alárendelt kihallgatáson való magatartására és arra nézve, hogy mit kell jelentenie első jelentkezésekor, kioktatandó, olyképen, hogy a jelentést magának akként téteti meg, a mint azt az előjáró előtt kell tenni.

Az altiszt éles figyelemmel kísérje a kihallgatás menetét és előljárósága rendelkezéseit jól jegyezze meg magának.

Az alárendeltnek önkezdemenyezésből való kihallgatáshoz vezetése csak fontos okból történjék.

b) Postaátvétel.

A naponként érkező postát az őrsparancsnok, annak távollétében vagy különös meghagyása esetén a helyettes veszi át. Pénz felvétele bizottságilag történjék.

A magánlevelek és értékküldemények az érdekeltek késedelem nélkül átadandók, átadása — a magánlevelek kivételével — mindig a helyi kézbesítőkönyv alapján történjék. A vezényelve, kórházban vagy szabadságon levő alárendeltnek ilyenmű levelei a posta közvetítésével továbbíttassanak.

A hivatalos levelek felbontása és elintézése ne késeltessenek, általános szabály, hogy azok azonnal intéztesse el.

c) Parancskiadás.

Rendes körülmények között vasárnap délután tartatik oktatólagos és tanulságos parancsok felolvasása mellett. Ha szükséges, akkor esetről-esetre a foglalkozás után. A parancsok érthetően és hangosan olvasandók fel és adandók ki, hogy mindenki megértse azt és erről meggyőződés is szerzendő.

Ha felsőbb parancs folytán az őrsparancsnok részéről bizonyos intézkedések megtétele volna szükséges, akkor ez a parancskiadással adandó ki és pedig olyképen, hogy a végrehajtást illetőleg az alárendelt teljesen tisztában legyenek.

Az altisztnek figyelemmel kell lennie arra, hogy azon legénység is tudomással legyen a felsőbb rendelkezésekről, a mely a parancskiadásnál jelen nem lehetett.

Zsoldfizetés lehetőleg a parancskiadással kapcsolatban teljesíttessék. Az altiszt győződjék meg a kifizetés helyességéről. A pénz átvétele az okmányon kívül a helyi kézbesítő könyvben is igazoltassék.

d) Orvosi vizsga.

A betegnek mutatkozó, vagy magát betegnek jelentő alárendelt az altiszt által orvosi vizsgára vezetendő és ebben késedelmeskedni nem szabad.

Az altiszt legyen jelen az orvosi vizsgánál nemcsak azért, hogy egyes alárendelt az orvos jóhiszeműségével — betegségek színlelésével — vissza na éljen, hanem azért is, mert ilyen alkalomkor tanulja megismerni

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Dankl Győző,

Horstein Lotár,

Wurm Venczel.

Appel Mihály.

A közös hadsereg vezénylő tábornokai.

azt, hogy legénysége közül ki milyen testalkatú és kik igényelhetnek egyes esetekben különösebb kiméletet. Kíváncsinos az altiszt jelenléte azért is, hogy betegség esetén személyesen vegye át az orvostól azon rendelkezéseket, melyek a betegség mielőbbi elmulasztása érdekében szükségesek, ő veszi át az orvosi vényt és ügyel fel arra, hogy a gyógyszer el is készíttessék. Az ilyen gondos ellenőrzéssel sok visszaélésnek lehet elejét venni.

Gyengélkedővel szemben mutasson az altiszt részvétet, gondolja meg, hogy a beteg mennyire elhagyatott-nak érzi magát, ha senki sem gondol vele, és mennyire haládatos, ha érdeklődést, gondoskodást tapasztal. Egy pár meleg, vigasztaló, megnyugtató szó az altiszt nemes lelkének lesz a megnyilatkozása.

Kórházba utalt alárendelt oda mielőbb útbainditandó, ne hogy a késedelmeskedésből bajok származzanak. Az előírt jelentések idejében megteendő s az előjárók tájékoztatóndók a betegség keletkezése felől is.

c) Ruha, fegyver stb. vizsga.

A szombati nap délutánja arra van engedélyezve, hogy úgy az altisztek, mint a csendőrök rubázatukat, fegyverzetüket rendbe hozhassák, ágyaikat kiszellőztessék, ágyneműiket kiporolhassák.

A ruházat, a fegyverzet vizsgálata vagy még szombat délután, czélszerűbb azonban ha vasárnap délelőtt tartatik meg — de mindig olyan időben, hogy a templomba vágyó alárendelték ebbeli buzgalmukban ne korlátoztassanak.

Az ilyen vizsgálatnál arra kell törekedni az altisztnak, hogy a folytonos éles és alapos megfigyelés mellett az előforduló hibákat gyorsan felismerni tudja. Azok elosztása elrendelendő és az elosztás megtörténtéről újból meggyőződés szerzendő.

(Folyt. köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Hogy születik a tolvaj?

Irla: Máthé Miklós törzsrörmester.

A legénykedés, még ha ritkán van is alkalom a korcs-mákban való mulatozásra, sok pénzbe kerül. Már pedig a míg legény az ember, különösen ha a jobbmódúak közé tartozik, a pajtások, no meg egy kicsit a lányok kedvéért is, szinte kötelességszámba veszi legalább a vasárnapi korcsmázást.

A szülők azonban, ritka kivétellel, már érzéketlenek a fiatalság ilyen szórakozásai iránt. Megöregedtek, kihalt belőlök a regényesség és a fiatalkori könnyelműség helyeslése iránt való hajlandóság s elfelejtették, hogy annak idején ők sem voltak jobbak a Deákné vásznánál.

Meg aztán nagy az adó: sokba kerülnek a gyerekek; a gazdálkodás csakúgy nyeli a pénzt; takarékoság a jelszó minen vonalon, mert mindig gyenge a termés,

kevés a jövedelem, mindig nehezebbek lesznek a megélhetési viszonyok s így fukarkodnak a pénzzel s nagyon felrójják a legénynek a szerintök haszontalan kiadást, pénzpocsékolást.

Ilyen körülmények között legénykedett B. I. orgoványi parasztgazda János nevű fia is. Elég pénze sobasem volt, pedig úgy vasárnap táján már minden követ megmozgatott, hogy pénzre tegyen szert. De csak egy-két koronát sikerült kicsikarni az öregtől. Ez pedig még falun is csekély összeg arra, hogy a pajtásokkal verse-nyezhesen.

Néha ugyan megkönyörölt rajta az anyja, — az anyák tudvalevőleg mindig jobbszívűek, könyörületesebbek, — s juttatott neki a tej-, tojáshaszonból, de ez is csak ritkán történhetett s egyszer-egyszer alig haladta meg az apa áldozatkészségét.

Így aztán, ha a vasárnapok mellett még gyakori ünnep is jelentkezett, a miben pedig a kalendáriumcsinálók helylyel-közzel nem igen fukarkodnak, hát bizony nagyon nehéz volt a helyzete, hogy előteremthesse a mulatozási költséget.

Milyen keserves helyzetben volt a többek közt 1911. évi január elején is.

Karácsony két napján, Szilveszter estéjén, ujév napján még csak sikerült, — amint ő mondta — eret vágni az öregeken, de már vizkereszt napjára semmi kilátása nem volt, hogy pénzhez jusson.

Éppen ezen tanakodtak egyik este a juhászbojtárjukkal, a ki vele egyenlő koru, de a pénzszerzésben sokkal tapasztaltabb legény volt. Megtanulta apjától, a ki a szomszéd uradalomban juhászokodott évek óta, hogy ha az embernek magának nincs pénze, ne feküdjék nagyon a fölére, hanem használja fel azt az időt, mikor más alszik és «ami a tied, az az enyém is» elve alapján szállítson el egyetmást a gondtalanul alvó idegentől, kap azért pénzt, mert mindig akad, a ki az ilyen könynyen jött jöszágot megveszi.

Ezúttal is ezzel hozakodott elő a busuló fiatal gazdának, sőt mindjárt meg is jelölte leendő működésük színterét, Szőke Imre fülöpszállási-jakabszállás pusztai gazda tanyájában, a honnan annak 10 drb. szép anya birkáját könnyű szerrel el lehet hajtani s egy régi ismerősénél még azon éjjel értékesíteni is lehet.

A fiatal gazda azonban huzódózott s eleinte ballani sem akart arról, hogy ő, egy tisztességes, jóhírű gazda-ember fia, lopni menjen s ez által rossz hirbe keverje magát és a szüleit. Mert, hogy rajtavesztenek a lopáson, az előtte több, mint bizonyosnak látszott.

De hát az ördögös bojtár nem engedett. Ismerte fiatal gazdáját jól s tudta, hogy lehet a lelkére beszélni. Előhozott más eseteket, amelyeket ismeretlen tettesek, meg néha ő is elkövettek már s a melyek sobase kerültek napfényre. S miután abban a környékben, a hol ők laktak, nagyon gyakori eset a lopás, éjfélig se fogyott ki a különféle kiderítetlenül maradt baromfi-, birka s egyéb lopások felsorolásából.

Colerus Emil.

Kolossváry Dezső.

Meixner Hugó.

Schemua Balázs.

A közös hadsereg vezénylő tábornokai.

Mintbogy pedig történetesen neki is pénzre és a lopás-hoz társra volt szüksége, addig beszélt, míg a fiatal gazda is hajlott a csábító szavakra s megállapodtak abban, hogy ha csak valami közbe nem jön, a következő éjjel elhajtják a Szőkék 10 drb. birkáját.

— Könnyen megy az majd! — biztatta a bojtár a fiatal gazdát. — Én már ismerem ott a körülményeket, holnap meg arra megyek legeltetni s még jobban kikémlelek mindent.

— De mi lesz a kutyákkal, hiszen hamis kutyák vannak ott! — ellenkezett a fiatal gazda.

— Ne törődj azzal — vágott közbe a bojtár, — az az én dolgom, te csak szerezz addig egy pár sonkacsülköt s este majd tarhonyával megfőzzük s a többi az én gondom.

Igy is történt.

Másnap este sötét, borus idő volt. Erős szél fújt. Látszott, hogy roggelre havazás lesz nagy zimankóval. Az öreg gazdák már este nyolczkor ágyban voltak. Elhúzódtak a kutyák is a kazlak mellé, mintha ismerték volna a csunya, rossz idő megjelölésére használt azt a példaszót: „ilyen időben még a kutyát is kár kiverni!”

A két legény éppen ezt várta. A bojtár a nyári konyhán hamarosan tüzet rakott. Főtt a sonkacsülök mindjárt s azzal hozzátett egy csomó tarhonyát és mikor már elfőtte a levét, egy kicsit megsütötte, hogy vizet ne eressen; azután meg, hogy a melegét el ne veszítse, ráöntötte az egészet egy ócska bundabördarabra s abba begöngyölve, a szőrtarisznyába tette.

— No! most vedd a szűrődet, meg egy járomszőget! — szólt a fiatal gazdának — aztán gyerünk. S elindultak.

Esti 10 óra tájban volt az idő. A hó már esni kezdett s fújt a szél, mintha fizetésért tette volna. Csendesség volt egyébként mindenfelé csak a fák tárgalyainak kopogása okozott kísérteties lármát.

A két legény megkerülte a kiszemelt tanyát s a mintegy 500—600 lépésnyire levő erdő szélére mentek. Itt a bojtár egy csomó száraz falevélre kiborította a tarhonyát, de a bundabört visszatette a szőrtarisznyába, mondván: „nem jó az embernek ilyen helyen ismertető jelt hagyni:”

— No! most gyere utánam! — figyelmeztette a mindezek felett bámuló társát, — s jó kerülővel visszatértek a tanya ellenkező oldalára szél alá s a tanya melletti fák alatt meghúzódtak.

A hátrahagyott tarhonyának csak hamarosan jelentkezett a hatása. Illata a szelek szárnyán eljutott a kazal tövében elbujva volt kutyákhoz is. Mindjárt előjöttek mind a hárman. Eleinte csak ritkán vakkantottak egyet-egyet, mintha tanácskoztak volna, ott hagyják-e a meleg vacskot vagy szétnézzenek a tanya körül s e közben megtekintsék az étvágygerjesztő illat forrását.

De csak rövid ideig tétováztak. Egyszerre megrázkódtak, tüszentettek egyet, hogy ekként kitisztult orraikon még jobban szimatolhassák a tarhonya és füstölt hús kellemes illatát, azzal, mintha a képzelt tarhonyafőző-

ket akarták volna, előre megállapított haditerv szerint elriasztani, lármás ugatás közben futni kezdtek az erdő felé.

— Talán hozzáfoghatnánk már! — sugja oda a fiatal gazda a bojtárnak, — mert megfagyok itt ebben a rossz szürben. S fogai, mintha állítását akarták volna bizonyítani, ugyancsak vaczogni kezdtek a fázástól, no meg egy kicsit a félelemtől is.

— Maradj csak nyugton! — utasította rendre a bojtár a nyugtalankodót, — visszajönnek még ezek a dögök.

S igaza volt. A kutyák félelemből-e, bogy baj érheti őket vagy talán kötelességtudásból, hogy nem szabad elbagyni az őrizetük alatt levő vagyont, hirtelen visszafordultak s erős ugatás közben visszarohtak a tanyába, mintha a gazdát akarták volna felkelteni, hogy vigyázzon addig, míg ők elmennek egy kissé lakmározni. És így futkároztak oda és vissza.

No ládd, tudni kell ezeknek a nyelvén; most majd mindjárt visszafordulnak s meg se állanak a tarhonyáig. akkor aztán mozoghatunk, sugdosódott a bojtár.

S mintha igazolni akarták volna a pákosztos kutyák a bojtár állítását, csakugyan visszafordultak s meg se álltak az erdőszélig, a hol elfelejtván az addigi kötelességszerű összetartást és barátságot, hamarosan összemarakodtak a már kihűlt tarhonya felett.

A két legény, felhasználva a kedvező alkalmat, pár pillanat alatt a birkaólnál termett, a bojtár egyszeriben letörte a lakatot a járomszőggel s ekként az ölbe jutván, szőrtarisznyája sziját a megriadt birkák egyikének a nyakába vetette s rászólt a társára: „hajtsd utánam a többit!” — vezetve a birkát, megindult elől a közeli országút felé szél alá, a többi birka pedig a másik legény által hajtva utána.

Már jól elhaladtak, mikor ez utóbbi megszólalt. „No komám, ez jól sikerült, erre iszunk egyet az ünnepen — az áldóját! — Értetni kell mindenhez! —” szólt vissza a bojtár hetykén és haladt tovább.

Igy születik a tolvaj!

De hát „végén csattan az ostor!” S hamarosan következtetett a csattanója ennek a jól sikerült lopásnak is.

Erre azonban idéznem kell a mult század 80-as éveiben kiadott csendőrségi kalendáriumnak (akkor még nem zsebnaptár volt) a december havi időben való portyázást jellemző versét.

Volt ott egy kép, a mely két csendőrnek éjszakai hózivatarban való portyázását mutatta s alatta e sokat jelentő vers:

„Édes a tűzhely melege,
Ha a pusztát hó fedi be;
De mi ekkor is portyázunk
S vész-viharral szembeszállunk!”

És bizony a két legény szerencsétlenségére, de a meglopott gazda szerencséjére ekkor is portyázott egy járőr: Szabó Jeremiás őrmester orgoványi őrsparancsnok

Potiorek Oszkár.

Frank Liborius.

Böhm-Ermolli Ede.

Puhalló Pál.

A közös hadsereg vezénylő tábornokai.

és Bodnár Sándor csendőr, cz. őrmester, akkor még csendőr.

Utánportyázó rendes szolgálatot teljesítettek s úgy éji fél 12 óra tájban, a mint egyik tereptárgytól az országút melletti másik tereptárgyhoz mentek, a szakadó hóviharban lóról leszállva, gyalogosan, a hó által csak gyenge fényt adó sötét éjszakában, szembetalálták magokat a birkákat vezető és követő két legénnyel.

— Állj! ki vagy? — dörgé feléjük Bodnár csendőr, előbb észrevevén a közeledőket.

— Én vagyok Bodnár ur, a B. Jancsi! — felelt vissza a gazda fia, — hiszen ismer tán!

— Ismerlek öcsém! volt a válasz. — de ki az, a ki ott szalad?

— A meg a bojtárunk! — felelte vissza a legény. Mert hát a bojtár, a mint észrevette, hogy csendőrökkel állanak szemben, ott hagyott szőrtarisznját, birkát, gazdát s keresztül ugorva az árkon, eltűnt az éj sötétjében, mielőtt visszatartását a járőr csak meg is kísérelhetette volna.

— Hát mi lesz ezekkel a birkákkal Jancsi? — kérdezte ekkor már az őrmester a szepegő legényt.

— Eladta az apám s most hajtottuk volna X-ékhez, — füllentett a legény, — de ez a számár bojtár az uraktól való ijedtében elszaladt s most nem tudom mit tegyek egyedül e borzasztó időben.

— No, nem baj, majd segítünk mi hajtani, de — visszafelé, — vigasztalta maliciozusan Szabó őrmester a legényt, — mert hát hazugság ám a mit mondtál Jancsi!

Kénytelen, kelletlen visszafordult a legény és csendőri fedezet mellett téregette a birkákat az útszéli korcsmáig, de hiába faggatták, a világért se árulta volna el, hogy lopták a birkákat.

Szabó őrmester a korcsmárost felköltötte s annak egy záros óljában elhelyezte a kifáradt birkacsapatot. Mi pedig — szólt Jancsira — menjünk apádboz, had lássuk mi igaz a dologban.

Mielőtt azonban odaérhettek volna, egy nyargalászo lovassal kerültek össze.

— Isten vezérelte az urakat erre, — szólal meg az ismeretlen. — éppen most lopták el 10 darab birkámat, azok után nyargalászkok.

— De hát mit keres maga itt az erdő felé: kérdezi az őrmester, — hiszen az országúton hajtották el a birkáit, ha a magáé volt az a 10 darab, a melylyel az imént találkoztunk?

— Az volt a kérem, bizonyosan, hát menjünk csak hamar utána, míg el nem tűnik véle a gazember, — nógatta a járőrt a gazda, — de én azért kerestem erre, mert a kutyáim erre, az erdő felé hajtották, fogdosták a tolvajokat, — folytatta tovább.

— No csak menjen aludni Szőke bácsi, — vigasztalta meg a nyugtalanzkodó gazdát az őrmester, — a birkák már a korcsmárosnál jó helyen vannak, holnap átveheti őket kellő igazolás mellett; itt bozzuk a tettetést is. Úgy-e Jancsi innen valók azok a birkák?

— Hát innen van őrmester ur — s remélem, hogy most már elboesát.

— Nem, kedves öcsém, — menjünk csak együtt, mert ezt az ügyet még rendezni kell! intette le a reménykedő legényt az őrmester, — még elő kell keríteni a bojtárt is.

Természetes, hogy a bojtár már otthon volt s úgy szinlelte az alvást, hogy alig lehetett felköltöni. Sőt, ha a szőrtarisznája a tarhonyás bundadarabbal nem lett volna a járőr birtokában, hát letagadta volna, hogy ő volt az értelmi szerzője és főtettese a lopásnak; de még azt is, hogy egyáltalán része volt benne. Végül azonban mégis megemberelte magát és beismert mindent.

Természetesen a megszégyenített apa káromkodott, mint a záporosó, a felesége meg sirt, sirattu az ő kedves, jó fiát. De még csak azután sirdogált sokat, mert már jó nyár derekán volt az idő, mikor a megtévedt legény kiszabadult a rabságból.

*

Maga az esemény nem volna valami rendkívüli ugyan, történt már ehhez hasonló szenzációsabb is elég sok. De ezzel a sokkal együtt eléggé megczáfolja egyes, még tapasztalatlan s éjjeli és rossz időben portyázni nem szerető csendőrök azon nyilatkozatát, hogy olyankor nincs semmi értelme a portyázásnak.

Van annak és lesz is mindig. Mert csak a becsületes emberek alszanak olyankor. A tolvajnak, betörőnek éppen az éjszeli és zivataros idő a legkedvezőbb, a mikor — mint említém — még a jó kutyát is kár kiverni a vaczkából.

És ha jól vesszük a dolgot, egy ilyen tettenérés is szerez annyi tekintélyt és elismerést a csendőrnek, mint egy hasonló esetnek másként való kiderítése — ha nem többet.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Viharok.

Olvastunk minden évben itt vagy amott, különösen Amerikában és a Csendes Tenger vidékein szélvészetről, de oly viharokról, minők mostanában előfordultak sejtelmünk sem volt, legalább hazánkban nem. Kelet és Nyugatindiat, a kínai tengerparti vidékeket az úgynevezett tornado-k, teifunok s cyclonok megkerülgetik, de mi még eddig ilyenről fogalommal sem birtunk. Egy-egy tornado néhány perc alatt száz meg száz hajót süllyeszt el, feldönti a legerősebb épületet, gyökerestül szaggat ki egész erdőket. A teifun pedig, rémitő hatását tekintve, megközelíti a földrengést, sőt talán több emberéletet visz áldozatul. E vészes jelenségek nem kerülhették ki a természetvizsgálók figyelmét, különösen Anglia s az Egyesült-államok természetbúvárai tettek e tárgyban beható tanulmányokat. Ezen angol kútforrások nyomán adjuk az alábbi cikket a viharok törvényéről, mely azt igyekszik bizonyítani, hogy a látszólagos rendellenességben is szabályszerűség uralkodik.

Bármily különös legyen is: kétségtelen, hogy a viharok nem rendellenes jelenségek, mert ezek is csaknem mértanilag biztos elvek s szabályok alá vetettek, s ezeket a szabályokat a tudomány nem hagyta figyelmen kívül, mert p. o. a tengerészeti iskolákban tanítják s az illető tengerészeknek e tantárgyból is vizsgát kell tenniök. Azonban a nyolczvanas években a «vihar rendszerét» újból kétségbe vonták, támaszkodva a légtüneti észleletekre. Faye tudós vállalta magára, hogy e közérdekű tárgyat tisztázza s szembe álljon azokkal, a kik a merev tagadás szikláján hadat izentek a tudomány pajzsa alatt magának a tudománynak.

Szerencse, hogy a hajózás és a tudomány érdekében Ried, Redfield, szakítva az előítélettel, mintegy hat év-tized előtt, ráadtak magokat annak tanulmányozására, ha vajjon nem találnának-e a vihar útjában valami biztos nyomot, hogy ennek folytán aztán figyelmeztethessék a hajósokat; s mivel a viharok többnyire a legjárta tengereket keresik föl, nem volt nehéz földadot a kísérlet, csak az adatokat kellett biztosan összeszerelniök. Az adatok beszerzése után először is arról győződtek meg, miszerint a viharok útjában bizonyos szabályszerűség uralkodik, továbbá azt is észlelték, hogy a vérszes viharok alkalmával a szél szabályszerűleg körben kering. «Mi nem a felett tusakodunk — mondták — hogy a vihar miként alakul, de inkább arra fektetjük a fősúlyt, hogy minő irányt vesz.» A helyett, hogy pusztá elővételekre támaszkodott volna, a vihart kiállott hajókon fölvetett lebtani jegyzeteket hasonlították egybe, s mikor ezzel készen voltak, egy térképre rajzolták a hajó állását, a kéz alatti adatok szerint észlelt szélirányt, s a nyíllal jegyzett szélirányból meggyőződtek, hogy a vihar által látogatott vidéken a kijelölt időben szárazon és vizen meghatározható körben egyarányú szélforgás keletkezett.

A tornadó, teifun és hurrikane Keletindianában, Amerikában s a kínai tengerpartokon vagy a déli tengeren ugyanazon sajátosságokkal jelleget bir, mit tartama s folyama közben sohasem veszít el, holott néha hatszáz mérföldnél is nagyobb térimét foglal el. Ebből folyt aztán a következtetés. Az egész nem egyéb, mint légkörünk bizonyos részére szorító roppant körforgás, mely az áteszarmazás törvénye szerint aztán odább halad.

Nevezetes tünemény, hogy ez a körforgás északon a bengáliai öböltől a Carribea szigetekig jobbról-balra észleltetett, délen pedig balról jobb felé. Haladásuk pedig mindkét részen oly egyenletes, hogy Faye csaknem hajszálvonalig ugyanazonosnak találta. Az egyenlítő mindkét felén összhangzat tapasztalható; ugyanezt észlelték a körforgásban, haladási irányban.

Ez a vihar törvénye gyakorlatilag; azonban még hátra volt az elmélet. Ki kellett kutatniok, ha vajjon a viharokat nem előzik-e meg biztos tünemények, melyekre aztán a bajosoknak építeniök lehetne. Mikor p. o. a ciklon közelgése érezhető, fölfedezhető-e annak központja, hol a légorsó leggyorsabban kering, hol éppen e miatt legveszélyesebb a tartózkodás? Mivel a vihar nem áll egy helyben, de folyvást halad, miképen lenne meghatározható annak iránya?

E kérdéseket is sikerült féligmeddig meggy fejteni. Az egyenlítő táján biztosan mutató légmérő nehézkessé és folytonos esése a ciklon közelgését jelzi. Mikor a szél egy kissé hevesebben fúj, könnyen ki lehet találni a ciklon alakuló központját. Piddington ez tanácsolta: «állj szembe a széllal az északi féltekén, nyújtsd ki jobbodat egyenesen, a légorsó központja azon a tájon

lesz; a déli féltekén pedig balkezed felől. Ha a szél erősebben fúj s a légmérő gyorsan száll alá, a központ nincs messze. Ha a szél irányt nem változtatva gyorsan fúj, akkor a hajós egyenesen a légorsó torkába megy. Ekkor hirtelen nyugalom áll be, mert a ciklon kellő közepében van egy kis terület, hol, bogy úgy szóljunk, siri csend honol. Itt még az ég is tiszta kék s a hajós azt véli, túl van a veszélyen, de ez a kis terület folyvást odább halad, a hajós a veszedelem torkába ért.»

A tifun, ciklon, víztölcsér, forgószél, tulajdonképen egy anya gyermekei. A forgószél például hasonló körülmények közt születik, mint a víztölcsér, a tifun pedig nagyobb terjedelmű forgószél. Mindegyiknek a közös neve: Vihar. A ciklon is vihar, csak hogy ez már roppant terjedelmű. Előtt a légtüneti észleleteknél rendkívüli nagy súlyt fektettek a villanyosságára; az újabb elmélet ennek értékét jelentékenyen alább szállította, s egyszerűen mechanizme fejtenek meg sok légtüneményt. Ellentétes irányban, különböző gyorsasággal folyó vízáram összetalálkozása mechanizme képzi az örvényt s ennek tengelyét. Épen így tapasztalhatjuk ezt a forgószeleknél is, itt is csaknem mértani pontossággal számítható ki a körforgás gyorsasága. Az örvény hol kisebb, hol nagyobb, épen így van ez légkörünkben is; vannak két méternyi, aztán több száz méternyi átmérőjű forgószelek, de azért keringési törvényük egy s ugyanaz, mert folyvást a közép felé növekvő gyorsasággal körbe keringenek, a szél csak bullámzást okoz. A központi gyorsaság okozta aztán a pusztító rombolást, mitől mi annyira s méltán rettegünk.

A vihar törvényét számtani pontossággal meg lehetne határozni, ha légköri háborúk nem jönnének közbe; minthogy azonban a lég hullámok agyöngébbeket kiszorítják, a rendszeres forgást akadályozzák, ezért nem lehet mindig e törvényekre teljes biztonsággal építeni; azonban e kivételeket leszámítva, a vihar törvényeinek föllállítását a tudomány egyik legszebb vívmánya gyanánt tekinthetjük, s remélünk lehet, miszerint itt még nem állapodtunk meg.

Mikor még valamely tudomány, mint például a légtünet-tan csak bölcsőjében szendereg, nem elég eszméikkel állani elő annak védelmére, kétségbevonhatlan tények menthetik meg s fejlesztik annak ifjú életét. Először is le kell küzdeni a személyes, de azért hamis benyomásokat, az érzécsalódásokat, melyek egész nemzedékeket káprázatba ejtettek, annyira, hogy minden mélyebb tanulmány nélkül hitelesnek gyanánt fogadták el százezrek. A szervekre gyakorolt benyomás bitté változik, mely néha még a tudatnál is erősebb gyökeret ver az előítéletes emberben. Legtöbb a láttani csalódás. Számos ily csalódást tört már össze a természet-tudomány, de még nagy halmaz áll előtte. Tudja mindenki, hogy mi az a vihar; ideges lehangozása is sejteti az emberrel a vihar közelgését. Mindenki hallotta a menny dörgését, a villám borzasztó játékát láttuk mindannyian s remegtünk, midőn a neki zúdult eső jégdarabok váltották föl, de ebből nem következik ám, hogy mindenki szemléle volna igazában a vihart. A látás és szemlélet közt nagy különbség van. Amaz merengésbe, rettegésbe ejthet, költői eszméket teremthet képzeletünkben vagy babonás hiedelmet szül; egyedül a szemlélet ösztönözhet arra, hogy a tünemények természetét s eredetét nyomozzuk. A viharokat illetőleg egészen a tizenhetedik század közepéig az emberiség csak amaz első állapotban sinlödött. Az újabb kor tudománya ekkor született meg; addig előítéletek romjai állották el a

fölvilágosodás útját; bámulták, látták a légtüneményeket, de nem értették.

A bámuló — nem szabad ezt összetévesztenünk a figyelmes szemlélővel — eltitkolhatóan aggálylyal nézi a fent alakuló jelenségeket; a vihar reája nézve csak olyan helyi körülmény, mely bizonyos térre szorítkozik. A roppant légáramnak egy elszigetelt helyén lejátszott dráma képében jelen meg előtte a vihar. Mindegyik szélvész előjátékkal kezdődik s nemcsak a végén, de a közepén is csattanós. Az égboltozat derült, a szelek elnémultak, de a nyugalom aggasztó, a bőség csaknem perzsel. A látkörön baljóslatú felhők mutatkoznak, melyek szeszélyes alakzatot öltve, folyvást növekednek, az ég egészen beborul, a menydörgés moraja hallszik, villám villámra cikázik s egyszer csak teljes erejéből kitör a vihar. A szél föltámad, kezdetét veszi a borzasztó dráma; zubog az eső vagy pedig éles jegek hullanak alá, szétzúzva mindent, mit megtámadnak. Az általános zürzavarban minden felbomlik, pusztul, mignem aztán a szél kidüböngi magát, a felhők szétfoszlanak, a haragos ég ismét felölti kedélyes arczát, a nap mosolyog, csak a föld s annak lakói sirnak.

Régi dráma ez, mely a természet színpadán sokszor ismételtetik s nagyszerűsége miatt mindig ugyanazon hatást gyakorolja az emberi kedélyre. Ugy látszik, hogy a dráma lefolyása csak egy bizonyos helyen összpontosul s ott van végkifejlődése is. Minden szükséges elem föltalálható a drámai jelenetekben; meglepetés, aggály, végzettség, a vihar által tönkretett szerencsétlen áldozatok. Magasztos tárgy a költők, festők s zenészek számára, de a tudomány a benyomásokkal korántsem elégszik meg. A figyelmes szemlélőnek a benyomásokat leküzdvé, magasabbra kell emelkednie, ki kell bontakoznia az előítélet sűrű ködéből s először is azon kérdést teszi föl, vajjon honnan s merről keletkeztek a látkört elborító felhők. Megjegyzi azok irányát, aztán kikutatja, hogy több mérföldnyi távolban minő időjárás lehetett akkor, midőn a vihar még csak keletkező félben volt, az ő tartózkodási helyén; aztán az eltávozás irányát is kifürkészi szigorú pontossággal. Ha mindezt megtette, meggyőződik arról, miszerint a vihar nem helyi jelenség volt a nem épen ott keletkezett, hol a bámuló gondolja. A villámlás és mennydörgés e tekintetben basznos szolgálatot tett a tudománynak. Már régebben tapasztalták azt, hogy az északi tengerpartokról bozott borostyánkőnek valami különös sajátága van, mit villamosságnak neveztek el. (Electricitas e görög szóból származik: elektron = borostyánkő.) Mibely azonban a tudomány a tapasztalat gazdag mezejére lépett, nyomára jöttek, hogy más uton módon is fejleszthető villamosság, majd fölfedezték az érczek vezető erejét, továbbá a dörzevillamosságot; későbben Dalibard francia tudós begyes érczrudat alkalmazott az épületek tetéjére s bebizonyította, hogy ép a felhők olyan villám-szikrát tartalmaznak, mit dörzeölés által magunk is ki tudunk fejleszteni.

A vihart tudományos szempontból először az 1788-iki borzasztó szélvész alkalmával tanulmányozták. Említett év júl. 13-án a nyugot Európa egy részén átvonuló vihar rettenetes pusztításokat tett. A francia akadémia Tessier abbét küldte ki adatok gyűjtésére. Ő két társával együtt elindult s az általa fölvetett vihar-térkép e nemből igazán páratlan, holott még akkor a lég-súlymérőnek a légköri tünetekre alkalmazhatóságát nem ismerték.

A térképeken egymással csaknem párbuzamos vonal biztos szabadsággal jelzi azon helyeket, melyekben

jegeső esett. E két vonal közt s ezeken kívül három szalag mutatja azon vidékeket, hol csak eső zubogott. A vihar után bekövetkezett sötétség napfogyatkozásból hasonlított; a jégsemekek súlya átlagosan fél kilogrammra tehető s különböző alakúak voltak.

Az orkánok szomorú statisztikájából is sorolhatunk elő pár adatot. Leggyakrabban a forró égöv alatt fordulnak elő s különösen nyugot Indiát keresik föl. 1831-ben irtózatoss orkán futotta végig e vidéket; a hol csak megjelent, mint könnyű labdát dobálta el a házakat, a legnagyobb fákat, mint fűszálakat tépte ki. Barbadosban a vész közeledését a lakosság megsejtén, a házakat sokan eltorlaszolták, de ez sem ért semmit sem; még bárom látnyi vastag falakat is ledöntött. Az egész város lakossága a mezőre futott, holott itt sem lehetett biztosan, mert a záporral vegyes forgószél óriás fákat, háztetőket hordott minden felé. Az összehordott halmazfák alá menekültek, de egy másik szélrohamba menhelyet is semmivé tette. Képzeltetjük, hogy minő borzasztó vihar lehetett az, mely a bástyára szegzett tizenkét fontos ágyut minden készletével együtt föl-emelte s mintegy száznegyven méternyi távolságra repítette el. Ugyanakkor St. Vincent városa tökéletesen romba döntetett; St. Pierre-ben több mint ezer ember veszett el, magában Martinique-ben kilenczezer ember lett a vihar áldozata; Fort-Royalban a kórház fölött össze s ezerhatszáz beteget temettek el a romok, ezeken kívül a város lakosságának jelentékeny része vesztette el életét. Az európai orkánok eme viharokkal össze sem hasonlíthatók, legalább eddig úgy olvastuk és tapasztaltuk. De most a szeszélyes természet, mintha Indiákon képzelte volna magát, valóságos tornado-t küldött bázánkra is, mely több vidéken követelt emberáldozatot s rombolta szét a szorgalmas munkálkodás drága gyümölcseit. Szerencse, hogy századok alatt alig fordul elő egyszer ilyen vihar a mi éghajlatunk alatt, mert késületlenül találna s életek árán tudnánk okulni.

KÉPEINKHEZ.

Hadseregünk vezénylő tábornokai.

Boborult az ég felettünk. Egyik hadlüznet a másikat éri. Kelettől-nyugatig s északtól délig mindenfelé kibontották a harczi lobogót. Általános mozgósítás lett a jelszó az egész vonalon. Minden államnak akad lezámlolni valója a szomszédjával. Majdnem egész Európa fegyverbe állította hadseregeit. Akármerre nézünk vagy figyelünk, löporfüsttől terhes a levegő s ágyuk dörgéseinek és puskák ropogásainak zaját hozza felénk a szél áramlata.

Ennek a rendkívüli chaosznak, ennek a világháborúnak a közepén állunk mi: az osztrák-magyar monarchia. Haragszik ránk majdnem minden szomszédunk. Egyesek nyíltan hangoztatják ezt. Mások egyelőre még titkolják, de majd megmutatja a jövő nemseklára, hogy — szövetségeseinken kívül — kikben bízhatunk. Egyedüli bizodalunk ma jól kezelt és fegyvermezett hadseregünk, a melyről még ellenségeink is kénytelenek elismerni, hogy egész Európa hadseregei között az első sorában foglal helyet magas szövetségeseink kiváló hadseregével együtt, úgy hogy az egész világ szeme a közép-európai szövetség hadi intézkedéseit és tényeit lesi-várja. Ma lízas kíváncsisággal és hozzátehetjük, hogy egyesek félelemmel is.

Most még, midőn e sorokat írjuk, csak az elején vagyunk az előre látható világháborúnak. Csak apró-cseprő csatározások történtek még, de már is kezdik érezni fegyvereink súlyát északon és délen egyaránt. Sőt belkóstolni már a nyugat is. A mozgósított csapatok úgy nálunk, mint szövetségesünkknél a legnagyobb gyorsasággal és általános lelkesedéssel vonulnak be a harczyi lobogók alá. Késedelem nem észlelhető sehol. Igyekszik mindenki elfoglalni a helyét a hadseregben, mert tudja, hogy szent és igaz ügy az, a mely mindnyájunkat fegyverbe szólított a haza védelmére.

Ügyünk szent és igaz! Ezeréves hazánk és nemzetünk létérdeke forog kockán. Lelekesedésünk tehát nem fellobbanó szalmaláng, hanem szeretett hazánk és birodalmunk határainak épségben tartására és megvédésére irányuló törhetlen és erős akaratunk határozott megnyilvánulása.

Hadseregünk vezérei — a kiknek arcképeit a jelen számunkban bemutatjuk — a birodalom szülötjei s szakképzett és tapasztalt vezénylő tábornokok mindannyian. Jóformán mindenütt ismerik azt a területet a hol el kell dölni sorsunknak és tudatában vannak teljes felelősségüknek. A hadseregnek tehát nincs más tenni valója, mint követni parancsait és rendeleteit tüzőn-vizen át rendületlen kitartással és engedelmességgel. S ha ez így lesz, még a pokol kapui sem vehetnek erőt rajtunk s osztályrészünk csakis a győzelem lehet.

HIREK.

Ellenszegülő népfölkelő. Raffai Mihály moholi illetőségű szabadságolt népfölkelő ellen, július 6-án a dombovári őrsírodtában, mert megbilincselése közben Csillag János beosztott karhatalmi gyalogosnak ellenszegült s azt lefegyverezési szándékkal megragadta s úgy vele, mint két gyalogos társával dulakodott, minthogy nagy ereje miatt a három gyalogos megfékezni nem bírta, Horváth András őrmester szurony fegyvert használt s azt halálosan megsebesítette.

Vonat által elgázolt katonaszökevény. Buhák István katonaszökevény, augusztus 8-án este 7 órkor, az öt kísérő Szabó Lajos nyitraivánkai őrsbeli csendőrrel, ki őt a mozgó vonatról megkísérelt szökési kísérletben megakadályozta, Lipótváron a vasuti kocsiban dulakodásba bocsátkozott, miközben a kocsit nyitott ajtaján kiesett és a vonat által agyongázoltatott.

Nemesség igazolása. A m. kir. belügyminiszter ur, július 14-én kelt 7063 I-a számú rendeletével Gábor Péter hadnagy borosjenői szakaszparancsnok magyar nemességét és a «Lembényi» előnév használatához való jogát igazolta és annak használatát megengedte.

Szerkesztői üzenetek.

Felvidéki, Habsburg-Lotharingiai.

B. B. Gy. Névtelen leveleknek nem válaszolunk.

A. L. Attól függ, hogy milyen a legutolsó beszámítható javadalmazás.

F. P. Nemsokára behívják. Tételen szabály uines.

Öreg csendőr 366. Akik a kérdéses időben a 7. vagy 13. hadtest területén tényleges szolgálatot teljesítettek.

A. b. c. 1. A hivatkozás sajtóhiba következtében téves. 2. 141. §.

HIVATALOS RÉSZ.

Hadi- és hajóhadparancs.

Lelkesedéssel sietnek összes Népeimnek hadkötelesei a zászló és lobogó alá, s a harczyi erők a várt időpontnál előbb érik el a hadiállományt.

Derek Katonáim mindegyike tudja azt, hogy gyűlölettel telt támadást kell visszavernünk és hogy dicsőséges szövetségünkkel egyetemben igaz ügyért küzdünk.

Legfelsőbb Haduratokhoz és a hazához való hűség szoros köteleke fog körül benneteket. Ti Vitézeim bizalommal mentek az elöttetek álló nehéz harczok elébe.

Emlékezzetek meg atyáitokról, a kik számtalan harczban és rohamban fennen tartották zászlóikat, a kik a lobogót győzelmes harczra vezették!

Kövessétek őket buzgón, vitézségben és kitartásban!

Mutassátok meg az ellenségnek, hogy mily tettekre képesek az Ön, forró hazaszeretettől áthatott, vállvetve álló Népeim!

Isten áldása kísérfen derek Harczosaim, Ő vezessen győzelemre s dicsőségre!

Kelt Bécsben, 1914. évi augusztus hó 6-án.

Ferencz József, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi augusztus hó 8-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával 1914. évi augusztus hó 1-vel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

A m. kir. csendőrség állományában:

ezredesekké:

a következő alezredeseket:

Római Bélát, (rang 1914 nov. 16.) a II.,

Bencez Balintot, (" " " 17.) a III. számú

csendőrkerület parancsnokát, és

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznekem vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Öt takarékbetét után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőke kamatadó levonásával). 2. Öt takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőke kamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utaltványok, intézkedések és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Boronkay Ákóst (rang 1914 nov. 18.) a csendőrségi felszerelési anyagraktár parancsnokát;

őrnagyokká:

1914 augusztus hó 1-ei ranggal:

a következő, a beosztott törzstiszt teendőivel megbízott századosokat:

Gyergyóújfalvi Egyed Józsefet (1. rangszám) a II., és altorjai Lőrincz Ignácot (2. ") a IV. számú csendőrkörület állományában;

századosokká:

1914 augusztus hó 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:

Kolba Öskárt (1. rangszám) a VIII. számú csendőrkörület állományában; továbbá

szentléleki Hajdó Márton I. számú csendőrkörületbeli főhadnagy rangjának fenntartása mellett:

Herold Gyulát, (4. rangszám) a VII.,
Nemessányi Lajost, (5. ") az V.,
Szvoboda Rezsőt, (6. ") az I. és
Verbó Jánost, (7. ") a VII. számú
csendőrkörület állományában;

főhadnagyokká:

1914 augusztus hó 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat:

Kürtly Endrét, (1. rangszám) és
Gáspár Józsefet, (2. ") a II.,
Gyapay Miklóst, (3. ") az V.,
Jelinek Sándort, (4. ") a II.,
Halmai Józsefet, (5. ") a VII.,
patakfalvi Ferenczy (6. ") a III.,
Sándort,
Brettschneider Bélát, (7. ") az V.,
Malesevich Miklóst, (8. ") a II.,
Czirenner Józsefet, (9. ") az I.,
Krisztinkovics Istvánt, (10. ") a III.,
sáromberki
Ziegler Károlyt, (11. ") az V. és
Baitz Jenőt, (12. ") a VIII. számú
csendőrkörület állományában;

hadnagyokká:

a következő zászlósokat:

Mazóly Bélát, (1. rangszám) a VII.,
Paksi-Kiss Tibort, (2. ") a VIII. számú
csendőrkörület állományában; továbbá

Ertl Olivér, I. számú csendőrkörületbeli zászlós rangjának fenntartása mellett;

Perényi Gézát, (4. rangszám) a VIII.,
Huber Ferenczet, (5. ") az V. számú
csendőrkörület állományában; továbbá

Roós Károly, I. számú csendőrkörületbeli zászlós rangjának fenntartása mellett;

Schweitzer Istvánt, (8. rangszám) a VIII.,
Hets Károlyt, (9. ") a VI.,
Kannuty Lajos, (10. ") a IV.,
Pinczés Zoltánt, (11. ") az I.,
Dr. Gergely Sándort, (12. ") a II.,
Dr. Szücs Istvánt, (13. ") a III.,
Danielovics Zsigmondot, (14. ") az I.,
Besser Bélát, (15. ") a VII. és
Gayer Józsefet, (16. ") a III. számú
csendőrkörület állományában;

százados-számvivővé:

1914 augusztus hó 1-ei ranggal:

a következő főhadnagy-számvivőket:

Tamács Gergelyt, (1. rangszám) az I. és
Letső Jenőt, (2. ") a VI. számú
csendőrkörület állományában;

főhadnagy-számvivővé:

1914 augusztus hó 1-ei ranggal:

Hein György hadnagy-számvivőt, (1. rangszám) a VI. számú csendőrkörület állományában;

hadnagy-számvivővé:

1914 augusztus hó 1-ei ranggal:

a következő számvivő-tiszthelyetteseket:

Bajai Kálmánt, (1. rangszám) a VI. és
Bérczy Gyulát, (2. ") a IV. számú
csendőrkörület állományában.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1914 szeptember hó 1-ével:

Vankó Lajos, IV. számú csendőrkörületbeli járásör-mester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint orokant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Baja.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsóan főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszertője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinhalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, líra, stb., mint **Reményi** legújabb képzelet-jegyzékét át nem olvasva, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külföldi költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakoskerüen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

Celluloid kézelő és nyakravaló

Czipókrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

Szives figyelmébe ajánljuk házilag ké-szült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitűnő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.